

With the Co-financing
of the European Union

REPUBLIC OF CYPRUS

MINISTRY OF EDUCATION
SPORT AND YOUTH
DEPARTMENT
OF PRIMARY EDUCATION

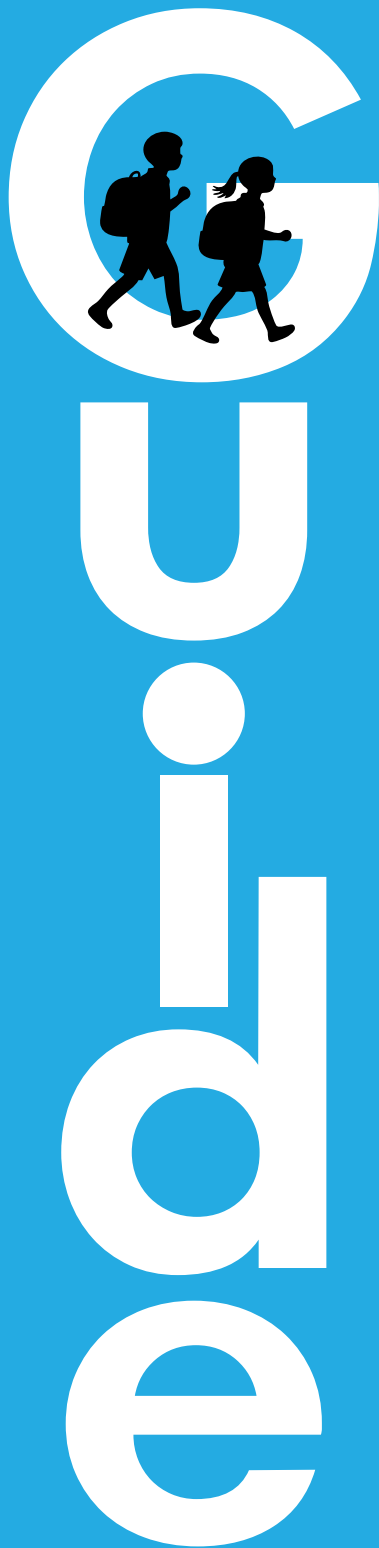

G U i d e

Ръководство
за родители и
настойници
на деца, които
посещават
основно училище
в Кипър

Гръцки език
в основното
училище:
Помагало
за педагози
и граждани
на трети
държави

Ръководство за родители и настойници на деца, които посещават основно училище в Кипър

СЪСТАВЯНЕ (по азбучен ред)

Мария Василиу, педагог
Елени Неуклеус, педагог

КРИТИЧЕН ПРОЧИТ

Елина Геросиму, педагог, изследовател

ЕКИП ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (по азбучен ред)

Деспо Киприану, длъжностно лице по образователно планиране – I
Панайотис Панагидис, длъжностно лице към кабинета на директора на дирекция „Основно образование“
Георгия Пашариди, инспектор по основно образование
Андреас Чакирос, старши специалист по образователно планиране

ГРАФИЧНО ОФОРМЛЕНИЕ

Елена Илиаду, длъжностно лице в отдел „Развитие на програми“, Кипърски педагогически институт

ЕЗИКОВА РЕДАКЦИЯ

Евангелия Хараламбус, длъжностно лице в отдел „Развитие на програми“, Кипърски педагогически институт

РЕДАКЦИЯ

Деспо Киприану, длъжностно лице по образователно планиране – I

НАДЗОР

Андреас Чакирос, старши специалист по образователно планиране
Мариос Стилянидис, Директор на дирекция „Основно образование“

ISBN: 978-9963-0-1807

Издание 2026 г.

© МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, СПОРТА
И МЛАДЕЖТА
ДИРЕКЦИЯ ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

С

Г

С

Г

С

Г

СЪДЪРЖАНИЕ

Ръководство за родители и настойници на деца, които посещават основно училище в Кипър

Предговор	4
ЧАСТ I: Обща информация	
1. Въведение	7
2. Ежедневието в училище	9
2.1. Работно време на училищата и учебно разписание	9
2.2. Учебни предмети в основното училище	10
2.3. Училища с различно работно време	15
2.4. Други дейности, провеждани в учебно време	15
2.5. Неучебни дни	19
2.6. Правила	20
2.7. Записване и прехвърляне	24
2.8. Влизане и излизане от училище	25
2.9. Други услуги в основното образование	25
2.10. Връзка с областните бюра по образование	27
3. Информация за Кипър	28
ЧАСТ II: Допълнителна информация за родители на деца от I клас	
1. Първи дни в I клас	30
2. Учебният предмет „Гръцки език“	33
3. Учебният предмет „Математика“	37

ПРЕДГОВОР

Приветствам с особена радост изданието на Ръководството за родители и настойници на деца, които посещават основно училище в Кипър. Целта на ръководството е предоставянето на информация относно функционирането на държавното основно училище, както и подобряването на комуникацията между държавните училища и родителите/настойниците.

Съставянето и преводът на ръководството са част от дейностите по проекта "Гръцки език в основното училище: Помагало за педагози и граждани на трети държави", който е координиран от Дирекция „Основно образование“ и е съфинансиран от Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и Република Кипър. Проектът е част от дейностите на Дирекция "Основно образование" с цел насърчаване на интеграцията на децата с миграционен произход в кипърската образователна система, в рамките на съответния документ за политика. Подкрепата за училищата с цел подобряване на комуникацията с родителите/настойниците на всички ученици представлява основен ключ за постигането на целта на Министерството на образованието, спорта и младежта за едно приобщаващо училище. Така, настоящото ръководство е преведено на осем езика в подкрепа на ежедневната работа на училищата, които приемат деца, които ще са двуезични или многоезични.

Най-общо, целта на проекта е улесняването на ежедневната работа на педагозите от основното образование, които преподават на деца, които ще са двуезични или многоезични, в общите часове, в които учат с естествени носители на гръцки език, както и в часовете по гръцки като втори език, чрез разработване на помощни материали.

Материалите за първи път се отнасят и за общите часове посредством превод и аудиозапис на базовите знания за часовете по гръцки език, математика и природни науки за всички класове на основното училище. Успоредно с това се помага и на цялото училище чрез преводи и аудиозаписи на основни фрази за комуникация, приемане

и усвояване на правилата на училището за децата, както и чрез превод на ръководства и писма, адресирани до родителите/настойниците. Освен това преподаването на гръцки като втори език се подпомага чрез разработване на мултимодални истории (видео, подкаст, илюстрации) чрез разказ, както и чрез създаване на приложение за изучаване на гръцки език на различни нива (механизъм за четене, I клас, A1 и A2).

Отбелязва се, че всички дейности и материали по проекта "Гръцки език в основното училище: помагало за педагози и граждани на трети държави" имат за цел равнопоставения достъп на всички деца до училищния живот и до благото на образованието. Надявам се, че всички тези инструменти, предоставени на училищата, ще бъдат пълноценно използвани от педагози и учениците, така че да извлекат максимална полза от обучението си в училище.

Д-р Мариос Стилянидис
Директор „Основно образование

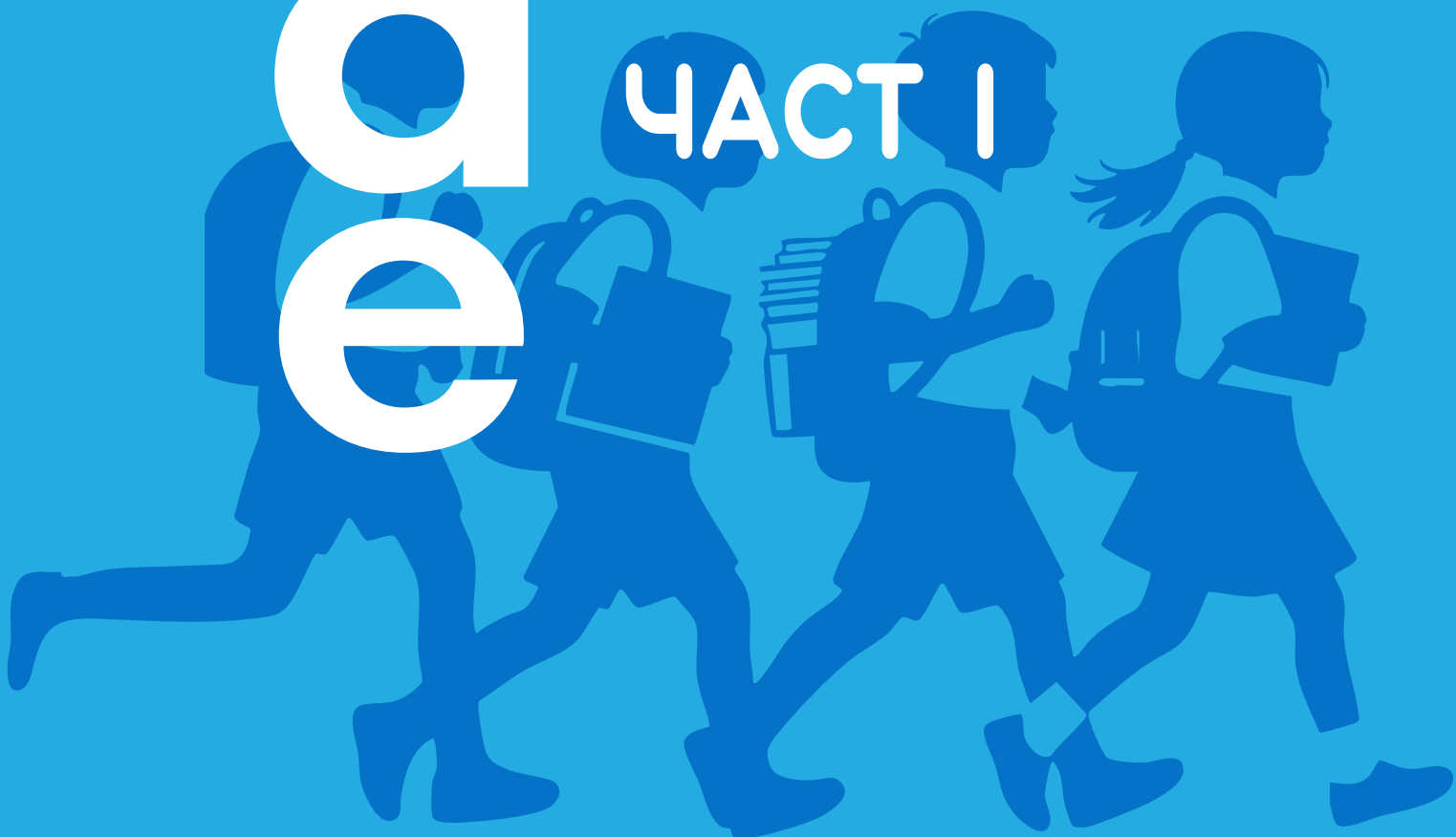

Ръководство
за родители и
настойници
на деца, които
посещават
основно училище
в Кипър

U
i
d
e

ЧАСТ I

1. Въведение

ДАННИ НА УЧИЛИЩЕТО

Име:

.....

Адрес:

.....

Телефон:

.....

Имейл:

.....

Интернет страница:

.....

Местен празник (светия на района), който е неучебен ден:

.....

1. Въведение

ДОБРЕ ДОШЛИ!

Уважаеми родители/настойници и деца,

ДОБРЕ ДОШЛИ В НАШЕТО УЧИЛИЩЕ!

Ръководството и персоналтът на училището Ви приветства с добре дошли! Надяваме се, че ще имаме една весела и плодотворна учебна година!

Целта на нашето училище е ефективното сътрудничество с Вас родителите/настойниците и съвместната работа за напредъка на всички деца и развитието на техните знания, ценности и умения.

Нашата визия е всички деца да получават качествено образование в безопасно, хуманно, демократично и приобщаващо училище.

Основното образование в Кипър

Основното училище в Кипър е организирано в шест класа (I, II, III, IV, V и VI) Обучението на децата е задължително и се предоставя безплатно.

Право на записване в основните училища имат всички деца, които пребивават в страната, независимо от статута на пребиваване на родителите/настойниците им.

Целта на основното образование е цялостното развитие на децата в познавателната, емоционалната и психомоторната сфера.

2. Ежедневието в училище

2.1. Работно време на училищата и учебно разписание

Основните училища работят пет дни в седмицата от понеделник до петък. Учебните занятия започват в 7:45 ч. и се провеждат в 40-минутни учебни часове. Ежедневно учебната програма включва седем учебни часа и три междучасия, които са с обща продължителност 40 минути (първото междучасие е 20 минути, а останалите две са по 10 минути). Учебното разписание на основните училища е представено в таблицата по-долу:

понеделник - вторник - сряда - четвъртък - петък	
Час	Програма
07:45 ч. - Начало на учебните занятия	
07:45-08:25	първи час - 40 минути
08:25-09:05	втори час - 40 минути
09:05 - 09:25 Междучасие - 20 минути	
09:25-10:05	трети час - 40 минути
10:05-10:45	четвърти час - 40 минути
10:45 - 10:55 Междучасие - 10 минути	
10:55-11:35	пети час - 40 минути
11:35-12:15	шести час - 40 минути
12:15 - 12:25 Междучасие - 10 минути	
12:25-13:05	седми час - 40 минути
13:05 - Край на учебните занятия	

2. Ежедневието в училище

2.2. Учебни предмети в основното училище

Таблицата по-долу описва учебните предмети, преподавани от I до VI клас в основното училище, както и основните им цели:

Учебна дисциплина	Описание
Гръцки език	<p>Гръцки език се преподава в следните класове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I и II: 12 часа седмично • III и IV: 10 часа седмично • V и VI: 9 часа седмично <p>Основната цел на учебния предмет е децата да влязат в контакт с различните измерения на езика и да работят с текстове, които им подпомагат да комуникират в различни ситуации.</p> <p>Важно място в часовете по гръцки заема литературата, която допринася за по-богато езиково възпитание на децата.</p>
Математика	<p>Математика се преподава в следните класове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I до IV: 7 часа седмично • V и VI: 6 часа седмично <p>Часовете по математика имат за цел децата да научат да изследват математически понятия по начин, който насърчава любопитството им, с акцент върху решаването на задачи и използването на технологии. Решаването на задачи включва числа и действия, алгебра, геометрия, измерване, статистика и вероятности.</p>

2. Ежедневието в училище

Учебна дисциплина	Описание
Природни науки	<p>Природни науки се преподават във всички класове на основното училище по два часа на седмица.</p> <p>* В I, II, III и IV клас предметът се среща в учебната програма като „Природни науки и технологии“, а в V и VI клас като „Природни науки“.</p> <p>Преподаването на природни науки цели децата да опознаят света на природата.</p>
Английски език	<p>Английски се преподава във всички класове на основното училище по два часа седмично.</p> <p>Целта на предмета е предоставянето на възможности на децата да започнат да усвояват чуждия език от ранна възраст.</p>
Изкуство	<p>Изкуство се преподава във всички класове на основното училище по два часа седмично.</p> <p>Часовете по изкуство развиват умения, свързани с творческото и критичното мислене, както и с развиването на въображението и изобретателността.</p>
Музика	<p>Музика се преподава във всички класове на основното училище по два часа седмично.</p> <p>Целта на предмета е чрез музикалните композиции, изпълненията и слушането децата да преживяват процеса на музикално обучение в духа на радостта от детството.</p>

2. Ежедневието в училище

Учебна дисциплина	Описание
Физическо възпитание (Гимнастика)	<p>Физическо възпитание се преподава в следните класове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • от I до IV: 2 часа седмично • V и VI: 3 часа седмично <p>Основната цел на предмета е децата да обикнат физическата активност и да я превърнат в част от ежедневието си. Предметът предоставя равнопоставени възможности за децата да развият, прилагат и усъвършенстват двигателните си умения чрез разнообразни спортни дейности. Освен това развива ценности като колективност, благородна състезателност, уважение към правилата и др.</p>
География	<p>География се преподава във всички класове на основното училище по два часа седмично.</p> <p>Основна цел на предмета е учениците да разбират заобикалящия ги свят, да развият умения за осмисляне на пространството и да станат отговорни граждани, които уважават различията и околната среда.</p>
Вероучение	<p>Вероучение се преподава във всички класове на основното училище по два часа седмично.</p> <p>Целта на предмета е да формира у децата общочовешки и универсални ценности като любов, разбиране и уважение към Бог, останалите хора и околната среда.</p> <p>* С цел гарантиране на правото на свобода на вероизповедание ръководството на училището може да освободи дете от задължителното посещаване на часовете по вероучение, при условие че родителите му подадат писмено заявление. В случай, че такова освобождаване е разрешено, в програмата се правят промени, така че по време на часа децата да бъдат ангажирани с други педагогически дейности.</p>

2. Ежедневието в училище

Учебна дисциплина	Описание
История	<p>История се преподава от III до VI клас по два часа седмично.</p> <p>Основна цел на предмета е развиване на историческо мислене и формиране на историческо съзнание. В допълнение предметът има за цел разбирането на света чрез изучаването на миналото и връзката му с настоящето и бъдещето.</p> <p>* Често се организират учебни посещения на музеи, исторически и археологически обекти във връзка с темите по история, преподавани на децата във всеки клас.</p>
Дизайн и технологии/ Дигитални технологии	<p>Дизайн и технологии се преподава в V и VI клас по два часа седмично.</p> <p>* Поради лабораторния вид на занятията, децата се разделят на две групи. Едната група посещава часовете по дизайн и технологии, а другата часовете по здравно обучение/битова икономика. Следователно предметът се преподава веднъж на всеки петнадесет дни.</p> <p>Що се отнася до модула „Дизайн и технологии“, целта на предмета е децата да придобият необходимите знания и умения за решаване на различни проблеми, свързани със средата на човека. Целта на модула „Дигитални технологии“ е развитието на изчислително мислене, което включва развитие на умения по програмиране и участие в дейности с използване на софтуерни и роботизирани средства.</p>

2. Ежедневието в училище

Учебна дисциплина	Описание
<p>Обучение за живота Здравно обучение/ Образование за устойчиво развитие</p> <p>Здравно обучение – битова икономика</p>	<p>Предметът Обучение за живота/Здравно обучение се преподава по два часа седмично.</p> <p>* В класовете от I до IV въпросният предмет се среща в учебната програма под името Обучение за живота, а в V и VI клас под името Здравно обучение - битова икономика.</p> <p>* Поради лабораторния вид на занятията, в V и VI клас децата се разделят на две групи. Едната група посещава часовете по Дизайн и технологии, а другата часовете по Здравно обучение/битова икономика. Следователно предметът се преподава веднъж на всеки петнадесет дни.</p> <p>Целта на здравното обучение е насърчаването на психичното, физическото и социалното благосъстояние на учениците, като ключово житейско умение.</p>
<p>Обучение за околната среда Образование за устойчиво развитие</p>	<p>Обучението за околната среда се преподава в V и VI клас по един час седмично.</p> <p>Основната цел на предмета е формирането на самостоятелни и активни граждани, които са екологично осъзнати и чувствителни към околната среда.</p>

2. Ежедневието в училище

2.3. Училища с различно работно време

Има определени училища, които предлагат занятия и след 13:05 ч., такива са училищата с *избираема целодневна програма* или с *единна целодневна програма*.

Училища с избираема целодневна програма

В училищата с избираема целодневна програма децата могат да си тръгват в 13:05 ч. или да останат до 15:05 или 16:00 ч. В училищата с въпросната програма се предлага храна (за сметка на родителите/настойниците), изпълнява се домашната работа и децата посещават други занятия като спортни игри, музика, танци, изкуство, компютри и др.

Училища с единна целодневна програма

В училищата с единна целодневна програма децата остават задължително в училище всеки ден до 16:00 ч., освен в сряда, когато си тръгват в 13:05 ч. В училищата с единна целодневна програма се преподават повече часове английски седмично, преподават се също така компютри и френски език.

2.4. Други дейности, провеждани в учебно време

Освен преподаването на учебните дисциплини, учебната програма включва образователни посещения и екскурзии, които насърчава ученето по по-практически начин. Характерът на посещенията е основно педагогически, но понякога е и развлекателен. В училищната програма са включени също и посещения на църква, на театрални представления и кино.

2. Ежедневието в училище

2.4.1. Образователни посещения и екскурзии

2.4.1.1. Къде се провеждат?

Образователните посещения се провеждат извън училището, на места като музеи, галерии, археологически обекти, както и на места за участие в практически работилници и други.

Освен това Министерството на образованието, спорта и младежта предлага програми с извънучилищни дейности като обучения по пътна безопасност, околна среда и обучения свързани с музеи.

2.4.1.2. Подготовка

Няколко дни преди провеждането на посещението/екскурзията училището предоставя на децата съответно съобщение с цялата необходима информация.

Съобщението включва и сумата за плащане за разходите по транспорт до съответното място (за автобус).

Ако екскурзията/посещението включва и посещаване на ресторант, тогава съобщението съдържа информация за поръчка на храна, в случай, че децата желаят да се хранят там.

2.4.1.3. В деня на посещението

В деня на посещението децата обикновено не носят със себе си училищните си чанти (освен ако не бъдат дадени такива наставления от училището).

Най-често те носят по-малка чанта, в която е добре да имат вода, храна и шапка за предпазване от слънцето.

Връщането от посещенията обикновено приключва до 13:05 ч. с много малки изключения, за които родителите/настойниците са информирани предварително.

2. Ежедневието в училище

2.4.2. Театрални представления или кино

Училището може да организира за децата посещения на театрални представления или кино, на място извън училището.

Транспортът на децата до тези места се извършва с автобус. Понякога, когато са налице подходящи условия, представленията се провеждат в училището. Всички представления, които децата посещават, трябва да са одобрени от Министерството на образованието, спорта и младежта.

Няколко дни преди представлението на децата се дава съобщение с цялата необходима информация (например името на представлението, часовете на провеждане и тн.) Освен това се споменава и сумата, която ще трябва да заплатят за билета за представлението и транспорта с автобуса.

2.4.3. Посещаване на църква

През учебната година училището изготвя програма за посещаване на църква в учебно време, като децата се придружават от педагозите. Когато приключи посещението на църквата, децата се връщат в училище и продължават учебните часове за деня.

Ако някои семейства не желаят децата им да посещават църква, те могат да заявят това в началото на учебната година. В такъв случай децата остават в училище под надзор на някой от педагозите.

2. Ежедневието в училище

2.4.4. Училищни празници

По време на учебната година се провеждат училищни мероприятия по различни значими поводи. Някои от тези мероприятия (например коледно тържество или тържеството за края на учебната година) се организират в следобедни часове и родителите/настойниците са също поканени. Основните училищни мероприятия, които се организират всяка година, са:

- Водосвет за откриване на учебната година (септември)
- Денят на независимостта на Кипър (1-ви октомври)
- Годишнина от 28-и октомври (Денят „Не“, както са казали гърците на италианците по време на Втората световна война)
- Денят на възпоменание на окупираните територии (15-и ноември)
- Денят на Политехниката (17-и ноември: съпротива срещу диктатурата на военната хунта в Гърция)
- Коледно тържество (декември)
- Денят на дървото (януари)
- Денят за възпоменание на архиепископ Макариос III (първи президент на Република Кипър - 19-и януари)
- Денят на писмеността - Тримата светители (30-и януари)
- Годишнина от 25-и март (начало на борбата на Гърция за освобождение от Османската империя)
- Годишнина от 1-ви април (началото на борбата на Кипър за освобождение от британско колониално владичество)
- Тържество за завършване (юни)

2. Ежедневието в училище

2.5. Неучебни дни

Неучебните дни са следните:

- 1-ви октомври (Ден на независимостта)
- 28-и октомври (национален празник)
- 23-ти декември - 6 януари (коледна ваканция)
- 30-и януари (Ден на писмеността и тримата светители)
- 25-и март (национален празник)
- 1-ви април (национален празник)
- 1-ви май (Ден на труда)
- 11-ти юни (ден на апостол Варнава, основател на Кипърската православна църква)
- Чист понеделник (начало на великденските пости – датата не е фиксирана)
- От Велики понеделник до петък на Светлата седмица (великденска ваканция: датите не са фиксирани)
- Възнесение Господне (40 дни след Великден - датата не е фиксирана)
- Петдесетница (50 дни след Великден - датата не е фиксирана)
- Имен ден на архиепископа
- Ден на светеца/свещицата на района, в който се намира училището

2. Ежедневието в училище

2.6. Правила

2.6.1. Униформа

Деца, които посещават основното училище, носят униформи, чиито вид се определят от всяко отделно училище. По-долу са описани най-често срещаните видове училищни униформи. В началото на учебната година ще трябва да се свържете с училището, което ще посещават децата Ви, за да се информирате за вида училищна униформа във въпросното училище.

ЕЖЕДНЕВИЕ	
ЛЕТНИ МЕСЕЦИ	
Момчета	Момичета
Бяла блуза или бяла риза Сиви или сини къси панталони или панталон Черни обувки Бели, черни или сини чорапи Маратонки	Бяла блуза или бяла риза Синя или сива пола Бели, черни или сини чорапи Черни обувки Маратонки
За часа по физическо възпитание	
Бяла блуза Черни или сини гащета за гимнастика Бели, черни или сини чорапи Маратонки	Бяла блуза Черни или сини гащета за гимнастика Бели, черни или сини чорапи Маратонки

2. Ежедневието в училище

ОФИЦИАЛНА УНИФОРМА	
Момчета	Момичета
<p>Бяла риза Сив или син панталон Синя вратовръзка Бели чорапи Черни обувки</p>	<p>Бяла риза с къс или дълъг ръкав Синя или сива пола Синя панделка Бели чорапи Черни обувки</p>
ЗИМНИ МЕСЕЦИ	
ЕЖЕДНЕВИЕ	
Момчета	Момичета
<p>Сив или син анцуг Бяла блуза Синьо яке (без щампи) Син пуловер (или жилетка), без други отличителни знаци Маратонки Черни обувки</p>	<p>Сив или син анцуг Бяла блуза Синьо яке (без щампи) Син пуловер (или жилетка), без други отличителни знаци Маратонки Черни обувки</p>
За часа по физическо възпитание	
<p>Сив или син анцуг Бяла блуза Обувки за час по гимнастика</p>	<p>Сив или син анцуг Бяла блуза Обувки за час по гимнастика</p>

2. Ежедневието в училище

ОФИЦИАЛНА УНИФОРМА	
Момчета	Момичета
Бяла риза с къс или дълъг ръкав Син пуловер Сив или син панталон Синя вратовръзка Бели чорапи Черни обувки	Бяла риза с къс или дълъг ръкав Син пуловер Синя или сива пола Синя панделка Бели чорапи Черни обувки

2.6.2. Отсъствия

Училището трябва да бъде уведомявано за всяко отсъствие на детето Ви. Ако детето ще отсъства цял ден по каквато и да било причина, родителите/настойниците трябва да информират незабавно училището, от предния ден или рано сутринта на същия ден, преди започването на часовете.

В случай че детето отсъства за повече от пет дни, е необходимо представяне на съответни документи (например медицинска бележка, копие на билет в случай на пътуване и други).

Ако едно дете отсъства редовно, без да е налице задоволително извинение, директорът/директорът информира незабавно Областното бюро по образование, което на свой ред уведомява полицията или службите по социално подпомагане.

2. Ежедневието в училище

2.6.3. Мобилни телефони

Носенето и използването на мобилни телефони е забранено.

Забранено също така е и използването на други електронни устройства като компютърни игри, смарт часовници или компютри, освен тези, които се използват в училище с образователна цел.

В случай че е необходимо някое дете да се свърже с родителите/настойниците си, това става посредством училището.

2.6.4. Ученическа чанта

В ученическата чанта на децата трябва да се носят само учебниците, които са необходими за дадения ден, съгласно програмата им.

Останалите учебници трябва да се оставят въщи, за да не носят децата допълнителна тежест.

Родителите/настойниците се насърчават да проверяват редовно ученическите чанти на децата си, за да се уверят, че в тях са само необходимите учебници.

2.6.5. Фотографиране/Видеозаснемане

През учебната година училището може да се наложи да фотографира или заснеме различни мероприятия. Материалите, в които фигурират деца, обикновено се използват за образователни или други цели (например за интернет страницата на училището и др.)

В началото на учебната година родителите/настойниците получават формуляр, с който да декларират писмено своето съгласие или несъгласие, във връзка с включването на детето в такива материали.

2. Ежедневието в училище

2.6.6. Администриране на лекарства

Предоставянето на медикаментозно лечение може да се извършва само при наличие на определени условия и в изключителни случаи.

- Когато лечението се препоръчва писмено от лекар.
- Когато е налице писмено съгласие на родителите/настойниците.
- Когато педагогът е осведомен за начина на администриране и притежава необходимите умения за предоставяне на медикаментозното лечение.
- Педагогът действа на доброволни начала към близкия.

2.7. Записване и прехвърляне

Записването на учениците в основните училища за следващата учебна година се извършва през януари, в дни, които всяка година се определят с решение на Директора по основно образование. Датите и записването се обявяват в медиите и на интернет страницата на Министерството на образованието, спорта и младежта.

Всички деца, които са на възраст за задължително образование съгласно законодателството, се записват в училището, в чийто образователен район пребивават. Можете да намерите пълна информация за основното образование на интернет страницата <https://www.moe.gov.cy/dde/index.html>.

За да може да бъде записано едно дете в училище, трябва да бъдат предоставени съответните документи:

- Удостоверение за раждане/удостоверение за регистрация на чужденец (ARC)
- Сметки, които доказват жилищния адрес (например сметка за смет или електрическа енергия)
- Копие от имунизационния паспорт или съответните страници от здравната книжка на детето.

2. Ежедневието в училище

2.8. Влизане и излизане от училище

- Не е разрешено децата да излизат от училище през учебно време. В случай че е необходимо едно дете да тръгне от училище, ще трябва родителите/настойниците да го вземат от директора/директорката и да подпишат съответния формуляр за тръгване.
- Не е разрешено да се влиза в училище през учебно време без разрешение на директора/директорката и без покана или записан час.
- Влизане в училището е разрешено само от главния вход с използване на домофонната система.

2.9. Предоставяне на други услуги на основното образование

Специално образование

Оценяването на децата с увреждания, със специални образователни потребности или с други учебни затруднения се извършва от компетентния орган, който е Областната комисия за специално образование и педагогика. С оглед на оценяването на едно дете, Областната комисия за специално образование и педагогика може да реши:

- образователната форма на обучение на детето (общ клас в държавно училище, специално звено, специално училище)
- предоставяне на ежеседмична специална образователна помощ от специалния педагог на училището.

Освен това в основните училища се предлагат уроци по логопедия, за децата, за които те се считат за необходими след извършено оценяване.

Можете да намерите допълнителна информация на страницата на дирекция "Основно образование https://www.moec.gov.cy/eidiki_ekpaidefsi/en/index.html.

2. Ежедневието в училище

Лятно държавно училище

След приключването на обичайната учебна година, на децата се предлага възможността за посещаване на лятно държавно училище. Като летни функционират само някои училища, като в тях могат да се обучават и деца от съседните училища.

Министерството на образованието, спорта и младежта публикува всяка учебна година списък с училищата, които функционират като летни и уведомява навреме родителите/настойниците за датите на записване и работното време на училищата посредством медиите и интернет страницата си.

Учебната програма на лятното държавно училище включва творчески дейности от предметите изкуство, дизайн и технологии, музика, театър, танци, физическо възпитание, компютри, обучение за живота - битова икономика и по-обща теми, свързани с лятото.

Учебни и летни лагери

Децата, които се обучават в основните училища, имат възможност да посещават учебни и летни лагери, организирани от Министерството на образованието, спорта и младежта.

Учебните лагери функционират през два периода, които се обявяват от министерството и за тях могат да се запишат деца от V и VI клас.

Летните лагери обикновено функционират от юни до август. Подборът на децата, които могат да се запишат, се извършва по определени критерии, които се определят и се обявяват.

2. Ежедневието в училище

2.10. Връзка с областните бюра по образование

В случай че се нуждаете от каквато и да било информация относно образованието на детето си, първо трябва да се свържете с училището, в което учи и с отговорния педагог.

Можете също така да се свържете със съответните областни бюра по образование за информация по всички горепосочени въпроси или други въпроси, които Ви интересуват относно обучението в училище.

ОБЛАСТНИ БЮРА ПО ОБРАЗОВАНИЕ

Областно бюро по образованието, Никозия	Министерство на образованието, спорта и младежта, тъгъл на ул. „Кимонос“ и „Тукидиду, Никозия 1434 тел: 22800901/662/920 електронна поща: dde-eparchiako-lef@schools.ac.cy
Областно бюро по образованието, Лимасол	ул. „Франклин Рузвелт“ № 126, ет. 4, Лимасол 3011 тел: 25870280 електронна поща: dde-eparchiako-lem@schools.ac.cy
Областно бюро по образованието, Ларнака - Амохостос	бул „Елефтериас“ № 65, Акинита Иконому, ет.1, Арадипу 7102 тел: 24821350/358 електронна поща: dde-eparchiako-laramm@schools.ac.cy
Областно бюро по образованието, Пафос	ул. „Неофиту Николаиди“ Нова областна администрация, Сграда IV, Пафос 8011 тел: 26804512/513/514 електронна поща: dde-eparchiako-paf@schools.ac.cy

**Добре
дошли в Кипър!
Основна кратка
информация**

3. Информация за Кипър

3.1. Обща информация

Кипър получава името си от думата „Сиргум“, която на латински означава „мед“, поради голямото количество на този метал на острова в миналото.

Кипър е разделен на шест области: Никозия, Лимасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста (Амохостос) и Кирения. След турската инвазия на острова през 1974 г. областта Кирения, както и части от областите Фамагуста, Никозия и Ларнака се намират под турска окупация.

Държавата е членка на Европейския съюз от 2004 г. и националната ѝ валута е евро (€). Държавното ѝ устройство е президентска република.

Езикът на Кипър

3.2. Особеността на езика, който се говори в Кипър

Официалният език на образованието в Кипър е гръцкият. Така, в училище се преподава на гръцки език, учебниците са също на гръцки.

В устната реч е широко разпространена употребата на кипърския диалект, който има някои различия спрямо книжовния гръцки език, поради което често, когато човек изучава гръцки в Кипър, паралелно учи и елементи от диалекта.

Така е много вероятно в междучасията децата да говорят на кипърски диалект с приятелите си, а в часовете да използват книжовния гръцки език.

**Ръководство
за родители и
настойници
на деца, които
посещават
основно училище
в Кипър**

**U
i
d
e**

ЧАСТ II

**Допълнителна
информация за
родители на
деца от I клас**

1. Първи дни в I клас

1.1. Особеностите на I клас

Първи клас в основното училище е специален за децата, тъй като те влизат в училище за първи път, а учебната им програма и организацията на учебния им ден са съществено по-различни от тези в детската градина. В този етап децата се нуждаят от специална подкрепа от родителите/настойниците си, тъй като е необходимо усвоения в час материал да бъде преговорен по начин свързан по-скоро с игра, предвид факта, че те се намират в началните етапи на овладяване на техники за писане и четене. В тази глава ще бъдат представени някои помощни насоки за това как ние като родители/настойници можем да помогнем на децата от I клас.

Каква е практиката в първите дни на I клас в основното училище?

Първите дни обикновено са отделени за децата да се опознаят, да се запознаят с учителя или учителката си, както и да разучат училищните помещения.

Освен това те се запознават с учебните предмети, които ще изучават, с часовете за междучасие и за това как ще бъде организирана тяхната програма.

Запознават се и с ежедневните училищни рутинни дейности, както и приемливите видове поведение в и извън класната стая.

Педагозите предоставят първоначално съобщение на децата от I клас, в което се посочват някои основни пособия, които децата трябва да носят със себе си ежедневно в училище, както и някои основни указания.

1. Първи дни в I клас

1.2. Важна информация относно рутинни дейности от ежедневието в училище

1.2.1. Папка за съобщения

Тази папка се дава на децата първата седмица от обучението им в училище. В нея ще намерите известията, изпратени Ви от училището.

Ще трябва ежедневно да проверявате папката за различни съобщения, за да попълвате евентуални формуляри, които трябва да връщате в училището възможно най-бързо.

Също така в тази папка ще намерите ежедневно и листа с домашна работа.

1.2.2. Униформа

Децата трябва да носят униформа в училище, както е обяснено на страница 15.

В дните, в които програмата им пише, че ще имат гимнастика (физическо възпитание), те трябва да носят и дрехи за този час.

1.2.3. Лист с домашна работа за деня

Ежедневно с папката за съобщения на децата се изпраща и лист, в който ще са отбелязани предметите, за които трябва да учат вкъщи.

Поради тази причина, родителите/настойниците ще трябва да проверяват дали домашната работа за деня е изпълнена.

1. Първи дни в I клас

1.2.4. Необходими учебни пособия

В началото на учебната година, училището изпраща до домовете писмо със списък от основните учебни пособия, които децата трябва да носят със себе си за учебните занятия.

Обикновено децата трябва да носят със себе си несесер, в който да има най-малко 3 подострени молива, 1 гумичка, 1 острилка, 1 лепило тип стик, 1 линия, цветни моливи и малка ножица със заоблен връх.

1.2.5. Ученическа чанта и лични вещи

Ученическата чанта на децата трябва да се преглежда ежедневно и да се следи те да носят само учебниците, необходими за уроците по програмата за следващия ден, за да се избягва носенето на ненужна тежест.

Освен това е добре на личните вещи на децата (бутилка за вода, кутия за храна, дрехи) да са написани имената им, за да могат да си ги намират, ако случайно ги оставят някъде.

1.2.6. Хигиена

Грижете се ежедневно за хигиената на децата, като извършвате редовни проверки за въшки, осигурявате ежедневен душ, чисти дрехи, изрязани нокти и др.

2. Учебният предмет „гръцки език“

2.1. Основна цел

Основната цел на предмета по гръцки език в първи клас от основното училище е децата да се научат да четат и да пишат, тоест да усвоят техниката на писане и четене.

Затова е важно е родителите/настойниците да се информират какво се преподава, за да могат да помагат на децата вкъщи.

Тъй като сме запознати с някои основни принципи, е лесно да помагаме на децата, дори и да не знаем гръцки. Това е основната цел на тази глава.

2.2. Кратка информация за гръцкия език

Гръцката азбука се състои от 24 букви, 17 съгласни и 7 гласни, така както са изписани в следната таблица.

Съгласни	Β β, Γ γ, Δ δ, Ζ ζ, Θ θ, Κ κ, Λ λ, Μ μ, Ν ν, Ξ ξ, Π π, Ρ ρ, Σ σ ς, Τ τ, Φ φ, Χ χ, Ψ ψ
Гласни	Α α, Ε ε, Η η, Ι ι, Ο ο, Υ υ, Ω ω

Както се вижда в таблицата, всяка буква има два варианта: главна (голямата) и малка (по-малката). С голяма буква започват изреченията, както и собствените имена (имената на хората, градовете, месеците и др.). Освен това в гръцкия език има и диграфни съгласни и гласни, както и съчетания, както се вижда в следната таблица:

Диграфни съгласни	μπ, ντ, γκ, γγ, τσ, τζ
Диграфни гласни	αι, ει, οι, ου, υι
Съчетания	αυ (αβ/αφ), ευ (εβ/εφ)

За да чуете звуковете на буквите от гръцката азбука и тези на диграфните съгласни и гласни, можете да използвате приложението (application) на Дирекция „Основно образование“ (можете да попитате педагозите или директора/директорката на училището, къде да намерите въпросното приложение).

2. Учебният предмет „гръцки език“

2.3. Рутинни дейности и цели на обучението по език в първи клас

2.3.1. Предбуквени упражнения

В първите дни от обучението в първи клас на децата се дават така наречените предбуквени упражнения.

Тези упражнения помагат на децата да държат молива правилно, така че да могат да следват форми и да са готови за изписването на буквите, които ще учат в последствие.

2.3.2. Изучаване на букви - четене

Децата изучават около 2-3 букви на седмица (не по реда, в който те се намират в азбуката) и постепенно започват да образуват съчетания (свързват буквите, които научават и формират срички), като така започват да четат лесни думи и изречения.

В този начален етап, ние съветваме децата да поставят пръст под това, което четат, за да сме сигурни, че наистина разпознават буквите, а не ги произнасят просто наизуст.

2.3.3. Изучаване на писане

1. Обучението по писане започва с изписване на лесни думи (основна лексика и думи с познати срички).
2. По-нататък в периода между декември и януари децата започват да пишат кратки изречения с основна лексика, изречения с думи, които съдържат познати букви и срички, като същевременно им се помага и с изображения.
3. Впоследствие се преминава към писане на абзац и кратки съчинения. Децата съчиняват текстове с описание на изображения или на теми, сходни с тези, които изучават, като вече могат да изписват и непознати думи.

2. Учебният предмет „гръцки език“

2.4. Как можем да помагаме на децата въщи - Упражнения

Примерни упражнения с букви

Питаме детето си коя буква е научило съответния ден в училище. После го питаме да ни каже думи на гръцки, които започват с тази буква.

Можем също да го попитаме да ни покаже думи, които завършват с тази буква, или които съдържат въпросната буква, или да намерим една от буквите в приказка, в рекламни материали, в списания, на табели на улицата, в супермаркета и тн.

Молим децата да ни прочетат едно изречение. Впоследствие ги молим да ни го прочетат с различен тон на гласа: весел, тъжен, сърдит, силно, шепнейки.

Проверяваме листа с домашна работа на детето. На него обикновено е написано изречението, което децата изучават същия ден в училище. Можем да изрежем листа с изречението на парченца (всяка дума да бъде на отделно парче) и след това да помолим децата да сглобят изречението без да гледат.

Правила на писане, които повтаряме на децата

Припомняме на децата си, че когато пишем в тетрадка, започваме от полето в началото на страницата (от ляво надясно).

Повтаряме правилото, че думите не се свързват една с друга, а между тях се оставя разстояние.

По принцип в този период децата може да изписват буквите с различна големина. Припомняме им, че всички букви трябва да са с еднакъв размер и че само главната буква на една дума или изречение е по-голяма от другите.

Някои от буквите в гръцката азбука не се пишат само над реда, а една част от тях „слиза“ и под чертата. Така, може да припомняме на децата кои са тези букви (вижте картинката по-долу).

✓	γ, ζ, λ, μ, ξ, ρ, φ, χ, ψ
✗	γ, ζ, λ, μ, ξ, ρ, φ, χ, ψ

Важно е също така, да напомняме на децата, че когато изписваме едно изречение, винаги започваме с главна буква, а в края поставяме точка (.), въпросителен (;) или удивителен знак (!).

Припомняме, че в гръцкия език думите се пишат с ударение (´) и то трябва да се слага винаги върху правилната сричка (тази, която се „чува“ най-силно).

Подготвяме децата да научат от рано как да изписват правилно някои често срещани гръцки думи, например: **е (ине), има (ехи), и (ке), не (ден), не (охи), да (не).**

Примерни упражнения за изписване на срички или думи

Опитваме се чрез игри да се упражняваме с децата да изписваме срички или думи.

Например като упражнение за изписване на срички, можем да изберем една сричка (например „па“). После питаме децата кои звуци чуваме в тази сричка и след това ги молим да изпишат сричката без да я гледат.

Същото можем да направим и с думите: молим децата да ги разделят на срички и след това да плеснат с ръце толкова пъти, колкото са сричките: например що се отнася до думата морков „карото“, очакваме децата да плеснат с ръце три пъти: ка-ро-то . Настояваме също така, да плеснат с ръце по-силно на сричката, върху която пада ударението (´).

Общо взето се опитваме да създаваме условия, които помагат на децата да пишат сами (да правят покани за рожден ден, да изписват продукти за рецепта, да съставят списък за пазаруване в супермаркета и тн).

3. Учебният предмет „Математика“

3.1. Основна цел

Съдържанието на предмета по математика в първи клас, както и основните му цели са:

- Числа от 0 до 100 (децата да ги разпознават, да ги изговарят и да ги изписват).
- Да могат да извършват четирите действия (събиране, изваждане, умножение и деление) с числата до 20.
- Да решават задачи.
- Да научат основните геометрични фигури и техните свойства.
- Да се научат да измерват дължината на предмети и да започнат да учат как се измерва периметърът.

В тази глава ще отбележим основните неща, които децата ще научат в час и ще разгледаме някои предложения за упражнения, които можем да правим с децата вкъщи, за да им помогнем с ученето.

3.2. Числа от 1 до 100

Какво ще научат в клас

В началото на учебната година децата извършват действия с числата от 0 до 10. След месец януари продължават с числата от 0 до 100.

В час извършват дейности от типа:

1. Броят от 1 до 10 и от 1 до 100 и обратно.
2. Изписват числата.
3. Броят предмети и изписват верния брой.
4. Намират предното и следващото число.
5. Сравняват две или повече числа.
6. Учат се да използват числовата ос.

3. Учебният предмет „математика“

Упражнения, които можем да правим вкъщи

Пишем едно число и молим децата да го прочетат.

Казваме едно число и ги молим да го напишат.

Рисуваме или даваме предмети на децата и ги молим да напишат съответното число.

Рисуваме предмети и молим децата и те да нарисуват още такива предмети, така че да станат определен брой (например ние рисуваме 3 ябълки и молим децата да нарисуват още толкова ябълки, колкото са необходими, за да станат 5).

Казваме на децата едно число и ги молим да ни кажат предното или следващото число.

3.3. Събиране и изваждане

Преподаването на събиране и изваждане започва с разбиране на понятията, след което се въвеждат знаците (+, -). Паралелно с това децата решават задачи.

3.3.1. Събиране и изваждане до 10

Какво ще научат в клас

Голяма част от преподаването се отделя на това децата да научат така наречените числови „двойки“, тоест всички комбинации, които могат да дадат със сбора си едно и също число (например като събера кои числа сборът е 1, 2, 5 и т.н.) Тези двойки понякога ги изобразяваме в „къщички“ (например къщичката на числото 4 съдържа сборовете: 0+4, 1+3, 2+2 и т.н.).

Представянето чрез къщички и числови двойки помага на децата да извършват бързо действията на ум.

$$0 + 3 = 3$$

$$1 + 2 = 3$$

$$2 + 1 = 3$$

$$3 + 0 = 3$$

3. Учебният предмет „математика“

Какво ще научат в клас

В допълнение, децата учат:

1. Да събират и изваждат с помощта на картинка.
2. Да попълват текстови задачи въз основа на картинки или предмети, които виждат.
3. Да решават задачи, като използват стратегията „рисувам“.
4. Да оформят и попълват „къщичките с числата“.
5. Да разбират свойството на събирането, че при разместване на числата, резултатът остава същият (т.е. ако се промени редът на събираемите, сборът не се променя, например $2+5=7$ и $5+2=7$).
6. Събирането и изваждането като противоположни действия.

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Можем да се упражняваме с числовите двойки, както със събиране, така и с изваждане.
2. Опитваме се да измисляме „задачи“ с числа до 10, така че децата да изписват или съставят правилна текстова задача, или да им даваме текстова задача и те да ни казват правилното действие, което съответства (например: В касичката си имам 5 евро, и ще изхарча 3).
3. Колко пари ще ми останат? $5-3=2$).

3. Учебният предмет „математика“

3.3.2. Събиране и изваждане до 20

Събирането и изваждането до 20 не се преподават паралелно, както събирането и изваждането до 10. Първо се изучава събиране с преминаване над десетицата, а след това изваждане до 20 с преминаване.

Какво означава „преминаване“? Когато събираме и сборът надвишава числото 10 (например $5+8=13$).

Како означава „преминаване при изваждането“? Когато при изваждане единиците от числото, от което изваждаме, не достигат и трябва да се развали десетицата, за да станат повече единиците (например $12-5=7$).

Какво ще научат в клас

Събиране до 20 с преминаване

1. Децата изучават „стратегията на десетицата“. Тоест първо обмислят от колко единици има нужда по-голямото събираемо да достигне до 10, като тези единици винаги се вземат от по-малкото число. Например при събираемите $5+8$ виждат, че осмицата се нуждае от 2 единици, за да стане 10, и тези 2 единици ги „вземат от петицата“. Така бързо намират сбора 13 (тъй като са взели 2 единици от петицата, за да се получи 10).
2. Помага също така и ако децата научат наизуст сборовете на еднакви числа, например $6+6=12$, $7+7=14$, $8+8=16$, $9+9=18$. Това ще им помага да решават някои задачи по-бързо, например $6+7=13$.

3. Учебният предмет „Математика“

Какво ще научат в клас

Изваждане до 20 с преминаване

1. И в този случай децата използват „стратегията на десетицата“. Тоест, изважда се от второто число (от умалителя) числото, което е необходимо, за да се получи 10 и след това се изважда останалото. Например в задачата $13-5$ първо се изваждат 3 единици, за да стане 10 и после другите 2, които остават от петицата, и така $13-5=8$.
2. Преподава се и стратегията, че „събирането и изваждането са противоположни действия“, тоест щом $8+5=13$, тогава $13-5=8$ и т.н.

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Можем да се упражняваме с децата да събираме с числата 9, 8 и 7, така че да могат да смятат наум по-бързо (тоест да се упражняват, че 9 винаги взема една единица от другото число, 8 взема две единици, 7 взема 3 единици и т.н.)
2. Съвързваме действията с реални ежедневни ситуации, като например пазаруването (питаме ги колко ресто ще ни върнат, колко ще платим и т.н.)
3. Използваме предмети (например копчета, капачки, бобчета, сламки), за да им помогнем чрез онагледяване. Задаваме им въпроси от типа: „Имаш 9 копчета и ти давам още 5. Колко копчета ще имаш?“
4. Можем като игра да направим числова ос на земята с хартия, маркер и тиксо. Това ще помогне на детето да види „скоковете“ при събирането и изваждането, например от номера 13 минаваме 4 стъпки назад, за да изчислим $13-4=9$.

3. Учебният предмет „Математика“

3.3.3. Събиране и изваждане до 100

Събирането и изваждането до 100 (без преминаване на десетицата) се преподават успоредно.

От начало се изучават с кратни на 10, до 100 (например $30+40$, $80-20$). В последствие десетицата остава непроменена и се извършва събиране или изваждане на единици (например $23+5=28$, $89-4=85$)

Какво ще научат в клас

1. Децата се учат да разбират понятията „десетица“ и „единица“. Тоест, че една десетица = 10 единици. Това може да се онагледят с един сноп, който се състои от 10 сламки (затова се нарича десетица), децата научават, че знакът на десетицата е Δ . Когато сламките са сами, а не в сноп, тогава те са единици, и знакът им е М.
  2. Децата се научават да различават кои са десетиците и кои са единиците на числата. Например в числото 15, десетицата е (1), а единиците са (5). Помага им и ако над числото пишат знаците, както е изобразено по-долу.
Δ	М
1	5
3. Научават се също така на събиране и изваждане до 100 чрез стратегията да използват познатите им събиране и изваждане от „числовите двойки или къщичките“. Например за да съберат 3 десетици и 5 десетици, си представят $3+5=8$ и така могат да намерят и че $30+50=80$. Същото правят с изваждането: понеже знаят, че $9-4=5$, така могат да пресметнат и че $90-40=50$.
  4. Друг важен момент, който се усвоява от децата, е при извършване на действията вертикално да внимават да подреждат единиците под единиците и десетиците под десетиците (както е на картинката).

$\begin{array}{r} 54 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 76 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 93 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \\ + 56 \\ \hline \end{array}$
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

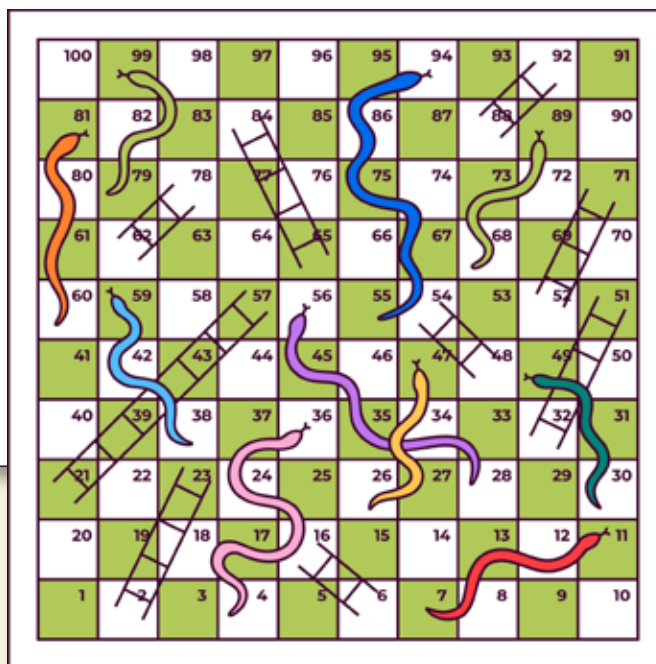

3. Учебният предмет „математика“

Упражнения, които можем да правим вкъщи

Използваме предмети (например сламки в снопове от 10 за десетиците и копчета за единиците), за да съставяме числа. Децата разбират, че снопчетата със сламки (десетиците) не се променят, а само добавяме или изваждаме копчета (единици).

Играем с децата настолната игра „Змии и стълби“.

3. Учебният предмет „Математика“

3.4. Умножение и деление

Умножението и делението до 20 не се преподават по едно и също време. Първоначално се изучава понятието за умножение с действия до 20, а след това и понятието за деление с действия до 20.

3.4.1. Умножение до 20

Какво ще научат в клас

1. Първоначално децата изучават умножението като многократно събиране: например $2+2+2+2=8$ и $4 \times 2=8$.
2. Научават, че в една задача с умножение първото число показва групи, а второто предмети, например, ако имам 4 моливника и всеки от тях има по 5 молива, тогава задачата ще е $4 \times 5=20$.

3. Освен това, децата се научават да извършват автоматично умножението с числата 0, 1 и 10.

Неща, които объркват децата:

1. Понякога децата бъркат умножението и събирането (например бъркат $2+5=7$ с $2 \times 5=10$, защото последното е $5+5$).
2. Бъркат се, когато трябва да нарисуват картинка въз основа на задача с умножение, понеже е в сила свойството с раз местването на числата (тоест ако разместим реда на числата, произведението ще е същото, но не и на картинката, понеже $2 \times 3=6$ и $3 \times 2=6$, но при първото действие ще трябва да се нарисуват 2 групи с три предмета, а при второто 3 групи с два предмета).

3. Учебният предмет „математика“

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Упражнения с предмети **Пишем на децата задача с умножение и чакаме те да я представят с помощта на предмети (например 2×4 : в две чинии да сложат по 4 бобчета и т.н.) или с рисунка.**
2. **Упражняване в умножение като многократно събиране (например имам две чинии и във всяка от тях има по 3 ябълки. Колко са ябълките? Очакваме от тях да могат да напишат $2 \times 3=6$ и $3+3=6$).**
3. **Използваме тухличките LEGO: Подреждаме редици с различен брой тухлички и намираме произведението или записваме задачата; даваме определен брой тухлички и съставяме всички възможни комбинации (напр. 10 тухлички= 2 редици по 5 или 5 редици по 2 и т.н.).**
4. **Броим на глас през 2 (например 2, 4, 6, 8, 10...), през 3, през 5 и т.н.**

3.4.2. Деление до 20

Какво ще научат в клас

1. **Това понятие в първи клас се изучава не директно, тоест чрез игри и разпределяне. Основната цел е децата да разберат понятието „разделям поравно“.**
2. **Обикновено това се постига чрез приказката за „Справедливия“ – една страна, в която имало царица наречена Деление, и която била много справедлива. Тя имала нож наречен „деля“ и разделяла поравно всичко, което ѝ било поискано, и така всички били доволни. Тоест, ако е имала 8 шоколада и трябвало да ги раздели на 4 деца, тогава казвала $8 \div 4=2$, така всяко дете вземало по 2 шоколада.**
3. **Това, което научават децата, е да разделят предметите по равно, един по един докато свършат.**

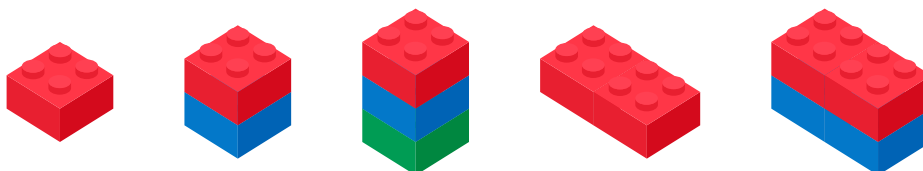
3. Учебният предмет „математика“

Какво ще научат в клас

4. Научават деленето като разпределяне (разпределям 8 шоколада на 4 деца) или групиране (имам 8 сока и искам да ги разделя в групи по 2).
5. Дава им се време да разберат понятията умножение и делене като обратни действия.

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Разпределяме предмети (например бобчета, плодове) в купички, чинийки и т.н.
2. Правим бисквитки и ги поделяме по равно с приятелите си.
3. Играем с LEGO: даваме им определен брой тухлички и ги молим да ги поделят по двойки, тройки и т.н.

3. Учебният предмет „математика“

3.5. Геометрия – Стереометрия

3.5.1. Геометрия

Какво ще научат в клас

1. Децата ще се научат да разпознават видовете черти: линии-криви, прави-отсечки.
2. Ще се научат да разпознават и да назовават фигурите с две измерения: триъгълник, четириъгълник, правоъгълник, успоредник, ромб, кръг.
3. Научават също така да групират фигурите въз основа на определени критерии: колко страни имат, какви видове линии и т.н.

3.5.2. Стереометрия

Какво ще научат в клас

В тази част децата се научават да назовават, описват и да групират телата с три измерения: куб, правоъгълен паралелепипед, кълбо, цилиндър, конус). Освен това се учат и да ги сравняват с предмети от ежедневието си.

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Играем на търсене на фигури: Казваме на децата да намерят около себе си предмети с определена форма (на фигури или тела).
2. Изработваме фигури или тела със сламки или пластелин.
3. Даваме им двуизмерни фигури (например правоъгълник или триъгълник) и ги молим да ни направят триизмерни тела (например едно дърво или къщичка).

3. Учебният предмет „Математика“

3.6. Измерване на дължина - Въведение в обиколката

Какво ще научат в клас

1. В този раздел децата се учат да измерват и да сравняват дължината на различни предмети. Те могат да измерват в сантиметри (cm), като използват линейка или по не често срещани начини, като например с вълна, с кламери или т.н.

1. Να συμπληρώσεις:

Πόσο ψηλό είναι;
(α)

ακριβώς

(β)

περίπου

2. Научават се да намират обиколката на по-лесни фигури с две измерения.

Упражнения, които можем да правим вкъщи

1. Измерваме дължината на различни предмети вкъщи по различни начини (например измерваме дължината на масата с педи, дължината на тетрадката с кламери, дължината на стаята с метър).
2. Опитваме се да познаем дължината на различни предмети и след това я потвърждаваме.
3. Правим си наша мярка: например вземаме една панделка или конец и ги превръщаме в „уред за измерване“. Отбелязваме сантиметрите върху тях и ги използваме да измерваме предмети вкъщи.

With the Co-financing
of the European Union

REPUBLIC OF CYPRUS

MINISTRY OF EDUCATION
SPORT AND YOUTH
DEPARTMENT
OF PRIMARY EDUCATION

